

Ibi: *Quæ à Thebis Aegyptiis missa fuerat.*

- 44 Consultò D. Covar. expressit regionem Aegypti, in qua urbs sita erat, unde Thebani milites missi sunt; nam plures sunt civitates diversis in provinciis, quæ Thebæ dicuntur, ut videre licet apud Abrah. Ortel. Calepin. & Nebrissens. verbo *Theba*. Sed legio Thebæa cum ad bellum contra rusticanos Gallia accersita est, in Palæstina suam stationem habebat, Spondan. *supra*, num. 1. Ex eo autem quod Thebæorum cohors legio nuncupatur, colligi potest, eos cives fuisse Romanos, quorum exercitus ex legionibus, & auxiliis constabant, & in illis recensentur duntaxat cives Romani, in his milites, qui à sociis, & confederatis civitatibus in auxilium mittebantur. Rosin. *d. cap. 4. in princip. & vers. Altera pars*: unde legionarii, & auxiliarii milites. Lexic. Calvin. verbo *Legio*, Brisson. *de verb. significat. lib. 1. verbo Auxilia*, Cornucop. *col. 1130. n. 30.* Salian. *Annal. tom. 5. anno mundi 3838. num. 13.* Just. Lips. *sup. lib. 1. dialog. 7. in princip.* Prima enim legio statim ab Vrbe condita ex iis, quos secum Romulus habebat, constituta est, quæ ab illo Romulia fuit nuncupata, Ferret. *sup. num. 13.* Lips. *lib. 2. dialog. 5.* Salian. *tom. 4. anno 3304. num. 2.* ubi tamen ex Dionysio originem legionum differt in tempus, quo Romulus devictos Sabinos ad societatem admisit, quod post quadriennium ab Vrbe condita evenit. Sed alii volunt ex Plutarcho, tunc legionem jam constitutam à Romulo auctam, sive duplicatam, quæ à principio tria millia peditum, ac trecentos equites complectebatur, ut iidem nuper laudati testantur.

Ibi: *Erat etenim apud Romanos.*

- 45 Pulcherrimum non dubiè inventum, ut verba Lipsii usurpem, quisquis illius author fuerit, quod apud Romanos in coercendis militaris multitudinis criminibus servabatur, decimatio scilicet, quam legem propriam, ac patriam Romanis dixit Dionys. *lib. 9. hist. & patriam punitionem appellavit Plutarch. in Crasso.* A quo institutum hoc ceperit latet, sed vetustum satis apparet; nam statim post Reges ejectos, Appio Claudio Consule, exercitus pœnâ decimationis ob fugam affectus est, teste Livio *lib. 2. ibi: Cetera multitudo sorte decimus quisque ad supplicium lecti.* Dionys. Halicarnass. *ubi proximè, ibi: Ex alia multitudine, inquit, cuiusque decuria vir unus, quem fors designasset, ante ceteros perit. Ea Romanis patria quadam puniatio est in eos, qui ordines reliquerunt, aut signa deseruerunt.* Forma decimationis talis fuit, ut ex delinquentibus cohortibus decem militibus educis, fors mitteretur, & quem ipsa designaret, illicò interficiebatur, cæteris novem dimissis. Hujus militaris supplicii meminere Card. Baron. *tom. 2. d. anno 297. num. 11.* Polyb. *lib. 6. Dio lib. 14.* ubi de decimatione à Julio Cæsare facta, Rosin. *de antiquit. Roman. lib. 10. cap. 25. vers. Antiquissimum*, Petr. Gregor. *Synagm. lib. 34. cap. 5. num. 12. & lib. 35. cap. 5. num. 11.* Petr. Fab. *lib. 1. semestr. cap. 18.* Petr. Herod. *lib. 10. rer. judicat. tit. 7. Ant. Conc. ad l. Jul. Majest. in 8. specie, vers. Qui in bellis cesserit.* fol. 9. Claud. Coter. *de re militari lib. 3. cap. 8.* Sueton. *in Galba, Ayala de jur. & officiis bellic. lib. 3. cap. 9. n. 5.*

Salian. *anno 4005. num. 39. tom. 6. Lips. sup. lib. 5. dialog. 18. vers. Rationem repererunt.* Sed & apud Persas decimationem in usu fuisse refert Petr. Gregor. *d. lib. 34. cap. 5. num. 12.*

Hujusmodi pœnæ ratio & utilitas egregiè exprimitur à Cicerone *pro Cluentio*, ibi: *Statuerunt majores nostri, ut si à multis esset flagitium rei militaris admissum, sortitione in quosdam animadverteretur, ut metus videlicet ad omnes, pœna ad paucos perveniret: nam miles, qui locum non tenuit, qui hostium impetum, vimque perimit, potest idem postea & civis esse melior, & vir bonus, & civis utilis: quare ne in bello propter hostium metum delinqueret, amplior ei mortis, & supplicii metus est à majoribus constitutus; ne autem nimium nulli pœnam capitis subiret, idcirco illa sortitio comparata est.* De quo Lips. *vers. Ex periculo, & metu.* Rosin. *ubi proximè.*

Ibi: *Sicut & centesimationis.*

Ea pœna decimationis est nuncupata, quia 47 frequentius decimus quisque ex reis supplicio tradebatur; sed nonnunquam vigesimabatur, vel centesimabatur multitudo delinquens pro qualitate admitti, arbitrioque imperantis. Capitolin. *in Opilio Macrino*, sic profert: *Cum seditiones militares pateretur, multo sapius decimavit, aliquando etiam centesimavit: quod verbum proprium ipsius est, cum se clementem diceret, quando eos centesimaret, qui digni essent decimatione, atque viceesimatione.* Lips. *d. vers. Rationem repererunt.* Calepin. *verb. Decimatio.* At hujus pœnæ usus abolevit, ut Lipsius observat. De aliis penis quæ pro militaribus delictis infliguntur, affatim idem Lipsius agit *d. dialog. 18. per tot.* Petr. Gregor. *Synagm. lib. 19. cap. 10. cum duob. seqq.* Ayala *de jur. & officiis bellic. lib. 3. cap. 9. cum seqq. & tract. de legib. penalib. tit. Juris militares.* Greg. Lop. *tit. 28. part. 2. per tot.* ubi de penis militaribus.

Tacit. *lib. 3. Annal.* sic de decimatione scribit: *Apronius suis acie fugatis à Tac Farinate, magis dedecore suorum, quam gloriâ hostis anxius, varò ea tempestate, & è veterè memoria facinorè decimum quemque ignominiosa cohortis sorte ductos fuisse necat.* Sueton. *in August. cap. 24. ibi: Cohortes si qua cessissent loco, decimatas bordeo pavit.* Appian. *Alexand. lib. 1. de bello civil. in fine*, hæc scribit: *Licinius Crassus contra Spartacum gladiatore, qui cum magna manu fugitivorum & sua conditionis hominum Romanis bellum inferebat, aliquot victoriis ferocem profectus, legionibus decimatis, quod malè pugnavissent, quavis hac decimatione multum imminuto exercitu, magna strage hostium facta, egregiè Spartacum vicit. Et iterum ibidem: Legionibus decimatis, quod malè pugnavissent, effecit ut magis ipse quam hostis timeretur.* Idem de Marto Antonio refert Appian. *ipse de bello Parthica. Liv. lib. 3. ibi: Appianus Claudius exercitum suum omnem pro fœda fuga castigavit, significos enim, qui signa amiserant, centuriones, & duplicarios, qui ordines reliquerant, virgis castos securi percussit, ceteram multitudinem decimavit.* Plutarch. *in vit. M. Crass. si, ibi: Quingentos autem ex primis, iis præsertim, qui aufugerant, in quinquaginta decades distribuit, ex quibus singulis unum aliquem sorte ductum trucidavit.* Imò decimationis pœna lege irrogatur in legibus militaribus Græcis, Ruffin. *apud Leonclavium tom. 2. Juris Græco-Romani, l. 26. ubi jubetur*

tur decimari legionem quæ prima fugerit absque nota & evidenti causa.

SUMMARIUM.

- 1 Anastasius II. quando in Pontificem electus.
- 2 An Papa ut persona privata in hæresim incidere possit. Negativa probatur.
- 3 Pontifex est regula infallibilis Fidei, dum è cathedra docet.
- 4 Papa quod ut privatus hæresis reus fieri potest, ostenditur.
- 5 Ad fundamenta negantis opinionis respondetur, & num. 6.
- 7 Papa si in hæresim lapsus sit, an propria dignitate privetur.
- 8 De veritate & auctoritate textus in cap. Anastasius, 19. dist.
- 9 Recensentur Authores, qui Anastasium à calumniis teneant.
- 10 Papa nullus hucusque hæresis crimen perpetravit.
- 11 Enumerantur Summi Pontifices, quibus falso hæresis imputatur, & qui eos à calumniis vindicant, & num. 12.
- 13 De falsitate eorum, quæ in d. cap. Anastasius, leguntur.
- 14 Quæ de turpi morte Anastasii II. vulgò jactantur, apocrypha sunt.
- 15 Quod de restitutione Acacii objicitur Anastasio Pontifici, à veritate alienum est.
- 16 Sacramenta debito modo collata ab hæreticis valent, nec repeti per Catholicos ministros licitè possunt.
- 17 Sacramentum Pœnitentiæ ab hæretico administratum non valet.
- 18 Quid in mortis articulo.
- 19 Quid de peccatis venialibus, aut lethalibus ritè jam confessis, & an hæreticus Pœnitentiæ valide assistere matrimonio, juxta Tridentinum.
- 20 Catholici nequeunt reiterare Sacramenta, quæ hæretici valide contulerunt, ut Baptisma, & Ordines, aliàs juris pœnas sustinent.
- 21 Ecclesia vetat, ne iterum conferantur Sacramenta, quæ hæretici ritè administraverunt, etsi aliud quondam Catholici tenuerint nonnulli DD.
- 22 Minister aliàs legitimus Sacramentorum eadem valide ministrat, etsi excommunicatione sit innodatus.
- 23 Hæreticum est asserere, quod Sacramenta ab hæreticis debito modo collata repeti debent per ministrum Catholicum.
- 24 Sacramenta, quibus aliquid defuit ex substantialibus, sive à Catholico, sive ab hæretico sint collata, iterum valide administrari debent.
- 25 Quid si dubitetur de Baptismatis valore.

De auctoritate & intellectu capituli Anastasius, 19. dist.

CAPUT XIII.

1 Anastasius II. de quo in præsentiarum agendum, Romanus Pontifex quinquagesimus

secundus, Gelasio I. subrogatus est anno 497. sub Anastasio Imperatore, ac Theodorico Rege Italiae dominante. Card. Baron. *Annal. tom. 6. anno 497. Spondan. in Epitom. ibidem, Luitprand. in vit. Pontific. cap. 52. Tarrill. Annal. eod. anno, Histor. Pontific. tom. 1. lib. 3. cap. 3.* quò loci traditur Anastasius anno 499. ad Pontificatum evectus, Ecclesie gubernaculum mensibus decem supra annum sustinuit. *Histor. Pontific. d. cap. 3. in fin. & alii jam laudati. Theat. vitæ hum. lit. E. pag. 137. & lit. P. pag. 531.*

Antequam ad disquirendum de veritate ejus, 2 quod habetur in cap. Anastasius, 19. dist. deveniatur, operæ pretium erit indagare, an Romanus Pontifex ut persona privata hæresis reus existere possit, quod sanè satis est controversum; nam si negativa sententia vera est, Anastasium de errore in Fide arguere non licebit. Pro hæc igitur expenditur primò illud Lucæ *cap. 22. vers. 32.* ubi sic: *Ego autem rogavi pro te, ut non deficiat fides tua.* Nam Christus impetravit Petro, cunctisque successoribus ejus, ut à Fide exorbitare nequirent, non solum ut universalis Ecclesie Antistites, sed etiam ut privati. Maldonat. *ibi, num. 15. cum seqq.* Bonacin. *tom. 3. tract. de excomm. in Bull. Cœn. disp. 5. quest. 2. punct. 1. num. 12. vers. Respondeo secundò.* Eadem pars secundò suadetur ex eo, quod nunquam aliquem Papam hæreticum fuisse convincitur. Pat. Suar. *de Fid. disp. 10. sect. 6. n. 11.* Bonacina *sup. vers. Hinc colligi potest, & tom. 1. tract. de censur. disp. 2. de excommunic. quest. 6. punct. 1. num. 9. vers. Hinc colligi potest.* Hurtad. *de Fid. disp. 21. §. 269.* ubi Liberium, ac Marcellinum tuetur, & latissimè Honorium I. §. 253. cum pluribus aliis: quod ad impossibilitatem referri debet, quia Deus Romanis Pontificibus tale privilegium indulgit, ut perpendit Suar. *sup.* Et licet nonnullis tale crimen imputetur, eos omnes à calumniis vindicant Card. Bellarmin. *tract. de Roman. Pont. lib. 4. cap. 9.* Albert. Pighius *de Eccles. Hierarch. lib. 4. cap. 8.* Azor. *part. 2. lib. 5. cap. 5.* Gravina *in controvers. tom. 4. part. 2. art. 5. à num. 114.* Aug. Barbosa *in d. cap. Anastasius, à n. 3. & alii.*

Tertiò denique, quia cum Summus Pontifex regula infallibilis sit dum quid circa Fidem ex Cathedra definit, cui Catholica Ecclesia omninò stare tenetur, ut dixi cum plurimis supra, *lib. 1. cap. 10. num. 5. & 47.* si etiam ut privatus errori in Fide subiceretur, eveniret ut illud tanquam veritatem juxta suam opinionem credendum ut Ecclesie Caput Fidelibus proponeret: hoc autem possibile non est ob Christi promissionem, & Sancti Spiritus assistentiam: ergo nec ut Papa ceu privatus à Fide deficiat. Ex quibus Pontificem Romanum à Fide exorbitare non posse, saltem ex contumacia, tenent Card. Bellarmin. *d. lib. 4. cap. 6.* Pat. Suar. & Albert. Pighius *ubi sup. Dian. part. 11. tract. 2. resol. 12. vers. His tamen.* Aug. Barbosa *in collect. ad cap. Si Papa, num. 42. 40. dist. Mart. de jurif. dict. part. 2. cap. 37. num. 30.* Maldonat. *sup. num. 17.* Vvigers *in 2. 2. tract. de Pontific. quest. 1. art. 10. dub. 6. num. 32.* Gravina *num. 112.* Bonacin. *d. num. 9. & d. num. 12.* Ex ignorantia enim Papam in Fide errare posse, admittunt Card. Bellarmin. Suar. Bonacina, & alii, cum quibus est Herinx *in Sum. part. 3. disp. 4. quest. 4. num. 87. vers. Adverte Pontifices, cum tanquam privatus*

privatus homo etiam quoad Fidem falli possit, sicut evenit Joanni XXII. qui opinatus est, animas Justorum non fruturas visione beatifica ante iudicii universalis diem: quem errorem idem sub tempus mortis agnoscens retractavit, sicut testantur Herinex ubi proxime, & Bonacina d. n. 12. vers. Respondeo secundo.

4 In oppositam verò sententiam itum est à plerisque doctis, Summum Ecclesiæ Præsulem posse ut privatum hominem in hæresim formalem incidere, eamque pertinaciter tenere: quæ opinio præter rationes, quas pro ea perpendit August. Barbosa sup. num. 36. Azor. d. cap. 5. vers. Secundo queritur, innititur nonnullis Conciliorum, ac Pontificum testimoniis, ex quibus apparet in Ecclesia receptum esse, ut Papa hæreticus esse possit; nam in Synodo V. Romana sic habetur: *A multis antecessoribus nostris synodally decretum atque firmatum est, ut oves pastorem suum nec reprehendere, nisi à Fide exorbitaverit, præsumant.* Cui Synodo 218. Episcopi interfuerunt. Item Adrianus Pontifex act. 7. in 8. Synod. generali, inquit: *De Romano Pontifice quemquam iudicasse non legimus. Licet enim Honorio ab Orientalibus post mortem anatHEMA sit dictum, sciendum tamen est, quod fuerat de hæresi accusatus, propter quam solùm licitum est minoribus majorum suorum motibus resistere. Similiter Anacletus episc. 3. ait: Pastor Ecclesiæ si à Fide exorbitaverit, erit à Fidelibus corrigendus, &c.* Eadem sententia habetur ex Bonifacio Martyre in cap. Si Papa, 40. dist. ac ex Eusebio Papa in cap. Oves, 2. q. 7. Unde ita sentiunt D. Covar. sup. lib. 1. cap. 10. num. 12. Tiber. Decian. tract. crimin. lib. 5. cap. 52. num. 1. Azor. d. vers. Secundo queritur, Pat. Valent. in controvers. de Fid. lib. 8. cap. 2. vers. Quod & quandoque, Castr. Palao tom. 1. tract. 4. disp. 1. punct. 5. §. 2. num. 7. vers. Ad primam, Eligius Bassæus in Florib. Theologic. tom. 1. verb. Papa, num. 3. Ludovic. Caspens. in Curs. Theolog. tom. 2. tract. 15. disp. 2. sect. 6. num. 66. Leand. de censur. tract. 1. disp. 3. quest. 18. pluribus prætermisissis, quos dant Diana d. resol. 12. in princ. August. Barbosa in d. cap. Si Papa, num. 35. Cened. ad Decretum, collectan. 16. num. 1. in d. cap. Anastasius.

5 Quæ sententiâ retentâ, prioris fundamenta diluuntur ab Aug. Barbosa n. 41. Azor. d. c. 5. vers. Duo possunt, D. Covar. & Palao ubi proxime, ex quibus ad primum asseritur, privilegium duplex circa Fidem D. Petro concessum perpendi posse, unum ceu Christi Vicario, alterum tanquam personæ privatæ, ut scilicet neutro modo valeat à Catholica Religione deficere. Prius cum ad dignitatem spectet, cunctis successoribus ejus est commune. Posterius, quia personæ D. Petri cohærebat, ipso decedente cessavit, nec ad ceteros Ecclesiæ Præsules est transmissum, argumento capituli Quoniam Abbas 14. de offic. & pot. judic. delegat. cap. Privilegium 7. de reg. jur. in 6. Sic licet Romanus Pontifex, ut talis definiens ex Cathedra errare in Fide nec ex ignorantia possit, tamen tanquam privatus à lapsu in hæresim exemptus non est. Consule Cornel. à Lapide in d. cap. 22. Luc. vers. Ego autem rogavi, Can. de loc. Theolog. lib. 6. ad fin. August. Barbosa ubi proxime. Secundum nullius roboris foret, admissis iis quæ adversus Honorium I. aliosque summos Pontifices obijciun-

tur: sed eis omnino neglectis, quæ à calumniantium pravitate profecta sunt, dicendum est, non necessitudo sequi impossibilitatem ex eo quod hucusque nullus Papa hæresis reus convincatur; hoc enim speciali favori, quo Deus Ecclesiam Romanam omnium Principem, ac gubernatricem prosequitur, tribuendum est: sed cum id nulla divina promissione in perpetuum reperiatur pro cunctis successoribus Petri stabilitum, possibile est ut aliquis ceu privatus à Fide exorbitet; piè tamen credendum est, id Deum nequaquam permitturum, sicut inquit August. Barbosa n. 42.

Ad tertium tandem satisficit; nam Spiritus Sanctus, qui Catholice Ecclesiæ infallibiliter assistit, providebit ne Pontifex errorem, cui assenserit, ex Cathedra doceat, quemadmodum contigit Joanni XXII. cujus sup. num. 3. meminimus, qui contra Fidem sensit, sed id nunquam ut caput Ecclesiæ definivit, ut Herinex, ac Bonacina ibidem laudati observavere. Ita respondent D. Covar. & Ludov. Caspens. ubi sup. Barbosa d. num. 41. Azor. d. cap. 5. vers. Duo possunt, & alii. Verum his opponitur Pat. Suar. d. sect. 10. num. 11. aien suaviorem esse modum divinæ providentiæ, ut quia Deus promisit Papam definientem nunquam erraturum, consequenter provideat ne unquam ille hæreticus sit. Tamen dici poterit, quod etsi verosimile sit, Deum cujus est omnia suaviter disponere, Sapient. cap. 6. suaviori medio usurum, ut Ecclesiæ suæ integritati, ac puritati in Fide juxta Divinam promissionem prospiciat, & sic melius sit Pontificem Maximum ab hæresi labe præservare; poterit tamen ob inscrutabilia ejus judicia lapsum ipsum permittere, & aliàs prohibere ne errorem Fidelibus credendum definiat, ut in Joanne XXII. divina providentia disposuit, quem in errorem incidere non vetuit, sed eum docere Ecclesiam non sustinuit: & tamen suavior modus videbatur, quod Deus sui Vicarii mentem illuminaret, ne ex ignorantia à veritatis tramite deviare: & hoc generaliter contingere posse idem Suarez agnoscit, dum fatetur possibile esse, ut Papa ex ignorantia erret in fide.

Vtrum Pontifex propter hæresim sua dignitate privetur, haud pauci disquirunt, quos cumulat Aug. Barbosa num. 39. Cened. ad Decretum, collect. 44. num. 2. ex illis præcipue consulas Pat. Suar. tract. de Fid. disp. 10. sect. 6. à num. 6. Azor. part. 2. lib. 4. cap. 7. Et communiter placet, hujusmodi crimen ipso jure Papam à culmine Pontificatus dejicere, sententiâ tamen Concilii declaratoriâ delicti præmissâ: & hoc casu Ecclesia superior est Pontifice, quatenus absque ejus autoritate Concilium convocat generale, ut de hæresi cognoscatur. Alia quæ circa hoc in disputationem solent adduci, tangit Aug. Barbosa sup. quæ apud alios, quos ipse dat, oportet videre. Ceval. comm. 9. 645. num. 11.

His cognitis, jam ad D. Covar. deveniamus inquirentes, an Anastasius II. à Catholica Religione aliquo modo aberraverit? Cujus memoriam fugillat Gratian. in cap. Anastasius 9. 19. dist. & post caput dictum 96. 1. quest. 1. quem sequuntur Sabellic. & Luitprand. in vit. Pontific. & Epitom. vit. Pontif. & alii. At Pat. Suar. de

de legib. lib. 4. cap. 3. n. 15. in fin. d. cap. Anastasius, apocryphum dixit, & quæ adversus eum Pontificem feruntur, à schismaticis Laurentianis esse difseminata, testis est Card. Baron. Annal. tom. 6. anno 497. vers. Ex his porro habes, quem sequitur Spondan. in ejus Epitom. tom. 1. eod. anno, num. 2. Sed quanquam fide digna forent quæ in d. cap. Anastasius, habentur; Pontifex tamen non de hæresi, sed de scandalo argui posset, ut observat Suar.

Vers. Ceterum Albertus Pighius.

9 Anastasium verè simul ac piè neoterici tuentur, ac Gratianum non immeritò carpunt eis rationibus moti, quas D. Covar. paulò inferius expendit, in quorum numero præter Card. Baron. ac Pat. Suar. ubi proxime, sunt Glossa post d. cap. Anastasius, & d. cap. dictum, ex emendatione Gregoriana, Azor. part. 2. lib. 5. cap. 5. vers. Quinto loco est, Card. Bellarmin. de Roman. Pontif. lib. 4. cap. 10. vers. 19. Aug. Barbosa in collect. ad d. cap. Anastasius, num. 1. Morl. in Empor. Jur. tit. de legib. quest. 3. num. 3. Cened. ad Decretum, collect. 16. n. 2. Carrill. Annal. anno 497. Gravina ubi sup. Hist. Pontific. tom. 1. lib. 3. cap. 3.

Ibi: Summos Pontifices, qui post Petrum, &c.

10 Nullum Romanum Præsulem hæresis labe fuisse deturpatum demonstrant post Albertum Pighium laudati supra num. 2. in fin. idemque asseverant Card. Baron. tom. 10. anno 897. vers. Ceterum, qui singulos Pontifices, qui calumniam patiuntur, propriis locis innoxios ostendit, Pat. Suar. d. disp. 10. sect. 6. num. 11. Diana part. 11. tract. 2. resol. 12. Benacina tom. 1. tract. de censur. disp. 2. de excommunic. quest. 6. punct. 1. num. 9. vers. Hinc colligi potest, & tom. 3. tract. de excommunic. in Bull. in Cæn. disp. 1. quest. 2. punct. 1. num. 12. vers. Hinc colligi potest, Maldonat. in Evang. Luc. cap. 22. num. 17. Hurtad. de Fid. disp. 21. §. 269. Marta de jurisdic. part. 2. cap. 37. num. 30. Aug. Barbosa in cap. Si Papa, num. 42. 40. dist. & in d. cap. Anastasius, tom. 2.

Ibi: Nos missa modò facimus, quæ doctissimus ille vir.

11 Quomodo Summi Pontifices ab hæresi nota vindicentur, habes apud Card. Bellarmin. Azor. & alios, quos dedimus supra, num. 2. in fin. & Honorium I. latissimè turatur Hurtad. ubi proxime, à §. 253. Verum placet catalogum Pontificum inferere, qui à Fide defecisse falsò feruntur. Primo loco est idem Apostolorum Princeps D. Petrus, de quo Aug. Barbosa in d. cap. Anastasius, à n. 3. Secundo Marcellinus Papa trigésimus, qui creatus est anno 296. Card. Baron. eod. anno, tom. 2. & ibi Spondan. in Epitom. tom. 1. Hist. Pontific. tom. 1. lib. 1. cap. 32. Gratian. in cap. Nunc autem, 21. dist. ubi Aug. Barb. in collect. Epit. vit. Pontific. Tertio Liberius Papa 37. electus anno 252. Card. Baron. eod. anno, tom. 3. ubi Spondan. tom. 1. Hist. Pontific. lib. 2. cap. 4. Luitprand. Platin. & alii in vit. Pontific. Quarto Felix I. qui loco Liberii viventis, & exulantis subrogatus est anno 355. Sed Liberio jam relictuo decedente post sedecim dies, Damasus I. canonicè, ac D. de Faria Nova Addit. ad Covar.

pacificè electus est, quare Felix legitimus Pontifex non censetur, nec inter ceteros numerari debet. Consule Card. Baron. tom. 3. anno 355. num. 51. cum segg. & Spondan. in Epit. tom. 1. Hist. Pontific. lib. 2. cap. 5. Azor. d. cap. 5. vers. Tertio loco est, Aug. Barbos. in d. cap. Anastasius, num. 9. Reperitur tamen apud aliquos in numerum Pontificum relatus, ut in hist. Pontific. Epitom. vit. Pontific. apud Platinam, & alios: & si verus fuisset Papa, trigésimum octavum locum teneret. Hist. Pontific. ubi proxime.

Quinto Innocentius I. Romanus Antistes 42. 12. ad eam dignitatem evectus anno 402. secundum Baron. tom. 5. eod. anno, vers. Quod autem, de quo Spondan. ibidem, tom. 1. Hist. Pontific. d. lib. 2. cap. 9. Luitprand Sigonius, & alii in vit. Pontific. Sexto Anastasius II. de quo supra, num. 1. Septimo Honorius I. Pontifex 72. is anno 626. ad pontificatum pervenit. Card. Baron. tom. 8. eod. anno, & ibi Spondan. Hurtad. ubi sup. Hist. Pontific. d. tom. 1. lib. 4. cap. 7. ultra eos, qui de vitis Pontificum disferunt. Octavo Stephanus V I. Romanus Præsul. 115. qui Perri Cathedram ascendit anno 897. Card. Baron. tom. 10. eod. anno, ibique Spondan. tom. 2. quem Baron. vers. Ceterum, ab hæresi innumem testatur, Carrill. Annal. anno 897. Hist. Pontific. tom. 1. lib. 4. cap. 52. & Epitom. vit. Pontific. Nondò Sylvester II. Papa 145. cui Pontificia dignitas delata est anno 999. de quo Card. Baron. tom. 10. eod. anno, ubi Spondan. tom. 2. Carrill. sup. anno 999. Gulielm. Bibliothecarius in illius vita, Ammon. lib. 5. cap. 46. Hist. Pontific. tom. 1. lib. 5. cap. 1. Ultimo Joannes XXIII. vèl ut alii volunt XXII. Pontifex 213. fuit electus anno 1410. schismatis tempore, quo Benedictus XIII. & Gregor. XII. Pontifices simul dicebantur. Unde an fuerit verus Petri successor, ambigitur. Vide Hist. Pontific. tom. 2. lib. 6. cap. 11. Epitom. vit. Pontific. Act. Concil. Constantien. tom. 2. Concilior. Aug. Barbos. in collect. ad cap. Anastasius, num. 11. Spondan. in continuat. Annal. Baronii, tom. 1. anno 1410. Carrill. Annal. eod. anno. Est observandum quod in assignandis annis, quibus Pontifices Ecclesiæ gubernaculum susceperunt, dissensus inter prælaudatos Autores reperitur: nos autem Card. Baronii chronologia, ceteris prætermisissis, adhæsimus.

Ibi: Non esse omnino Gratiano credendum.

Quantum fidei Gratiano adhibendum sit in iis, quæ in Decreti volumen concessit, tradidimus sup. hoc lib. cap. 11. ex n. 5. & commentitia esse, quæ habentur adversus Anastasium II. in d. cap. Anastasius, præter eos quos adduximus n. 9. annotant Ant. Aug. dialog. 6. de majorib. Gratiani errat. num. 1. Acuña. in d. cap. Anastasius, num. 1. Valcarcer in Epitom. Jur. Canonic. in not. ad idem cap. Licet autem vera non sint ea quæ Gratianus in eo textu enarravit, ipse tamen author falsitatis non est, quia ex libro gestorum Pontificiorum transcripsit, & nota Gregoriana post dictum caput Anastasius, interjecta asserit ea verba reperiri tom. 1. Concilior. pag. 997. Sed merito Autores pio zelo, pietateque laudabili erga Sedem Apostolicam invehuntur in Gratianum, quia temerè Decreto inseruit, quæ dubie fidei erant, seu potius apocrypha, ad Summi pontificis injuriam.